

Dipl.-Ing. Marek J. Battek, Polen

Dějiny název lokalit s českým obyvatelstvem v Polsku

(Die landeskundlichen Namen in der Tradition der Böhmischen Brüder in Schlesien)

Abstrakni (Kurzfassung):

Silný svazaný z Českem jsou obci v čtyřech místech: město Zelów, čtyři sousedni vesnice na slezsko-vělkopolskom pohraničí, dve sousedni vesnice v okolí Strzelina (Strehlen) v Dolnim Slezsku a vesnice Pstružna (Pstrązna) na česko-polske hranice u Kudovy a Nachodu. Jména těchto míst v průběhu času změnilý si z různých důvodů.

Kdy čestí exulanti koupovali v začátku XIX století statek Zelów, dnes město Zelów, ne měnili jeho jména, jen připravili jeho český tvar *Zelov*, který je také používán v němčině. Protože město bylo do roku 1918 v rámci ruského státu, mělo také ruský tvar jména *Зелёв*.

Složitější byly dějiny obci Pstružna, ležící v „Českém koutku“ v Kladsku. Praměny dávají nám v roce 1470 jméno *Pstruzny*, později byla to *Stroužné* i *Pstružné*, to druhé jméno možno vyvodit od pstruhu. V roce 1574 je už paralelní německy nazvaní *Strausseney*, v různých tvarech zápisu. Říká si, že je to foneticky zapsané české jméno. Je to možné, protože smysl toho jména těžko označit. *Pštrosoy* (*Strauß*) tam nebyli, jiný smysl – kvetice – také je nesmyslný. V roce 1933 nacistické úřady měnili jméno obci na *Straussdörfel*. Po roce 1945 polské úřady měnili jméno obci na *Strużyny*, pozdě na *Pstrązna*. Dnes Pstrązna je oficiálně čtvrtí lazenského města Kudowa-Zdrój, přesto, že vesnice je několik kilometrů od centra.

V polovině XVIII století skupina českých osadníků přišla v okolí městečka Bralin, kde zřídili obec, kterou pojmenovali *Tabor*. Sto let později podle rozkazu vévody Birona zřídili novou obec *Velký Bedřichův Tabor*, po několika letech *Malý Bedřichův Tabor* (neoficiálně *Tabůrek Žižka*), a *Starý Tabor* byl zalesňován. V němčině ta jména zněly *Gross Friedrichs Tabor* a *Klein Friedrichs Tabor*. V okolí byli také vesnice *Čermin* (něm. *Tscheminz*, dnes *Czermin*), *Calinka* (už neexistuje) a *Turze*, v kterých bydleli mnozí Česi. Od roku 1920 ti vesnice byly v rámci polského státu. Proto, že pruský král Bedřich (Fryderyk, Friedrich) byl nepřítelem Polska, jeho jméno bylo odstraněno z nazvaní vesnic. Dne ti vesnice jmenují *Tabor Wielki* i *Tabor Mały*.

Složitější byly dějiny dvou vesnic v Strzelinsku. V roce 1742 čestí exulanti koupili v sousedství Strzelina (Strehlen) dva statky, na území kterých vznikla vesnice, pojmenována *Husinec*, v němčině *Hussinetz*, na památku Jana Husa z Husinci. Byla také koupena vesnice *Meltheuer*, kterou neoficiálně Česi jmenovali *Poděbrad*. V roce 1939 nacistické úřady měnili jméno obci *Husinec* na *Friedrichstein N.S.*, název *Poděbrad* byl oficiálně nedovolený. Po II světové válce dva roky fungovala název *Husyniec*, pozdě byla změněna na *Gęsiniec*. Říká si, že polské úřady neznali rozdíl mezi Janem Husem a husou. *Poděbrad* nebo *Meltheuer* obdržel jméno *Lubieniec*, pozdě *Gościęcice*. Ti jména nemají nic společného z češtinou.